

طرح درس سازمانهای بین المللی

دانشگاه آزاد اسلامی

مهرماه ۹۵-۹۴

سازمانهای بین المللی، کارشناسی ارشد رشته حقوق بین الملل

مدرس: دکتر بهنام رستگاری

هدف

آشنا ساختن دانشجویان با:

- علل پیدایش
- ویژگی ها
- چارچوب های نظری
- و انواع مختلف سازمانهای بین المللی

محتوی و فرایند تدریس

محتوی و فرایند	جلسه/زمان
معرفی درس، بیان کلیات و ویژگی های سازمانهای بین المللی	جلسه اول
چارچوب های نظری تشکیل سازمانهای بین المللی	جلسه دوم
تحول تاریخی سازمانهای بین المللی ۱ - از آغاز تا جامعه ملل	جلسه سوم
تحول تاریخی سازمانهای بین المللی ۱-۱ جامعه ملل	جلسه چهارم
تحول تاریخی سازمانهای بین المللی ۲ - از جامعه ملل تا سازمان ملل متحد	جلسه پنجم
تحول تاریخی سازمانهای بین المللی ۲-۲ سازمان ملل متحد و ارکان آن	جلسه ششم
انواع سازمان های بین المللی	جلسه هفتم تا انتها

اهداف اختصاصی

در پایان دوره از دانشجویان انتظار می رود:

۱. ضمن شناختن سازمان های بین المللی با ویژگی های کلی و چارچوبهای نظری آنها آشنا شوند؛

۲. شخصیت حقوقی سازمانهای بین المللی، صلاحیت و اختیارات، شرایط و نحوه عضویت، مزایا، مصونیت ها و طبقه بندی آنها را بشناسند.

۳. با انواع سازمانهای بین المللی و وظایف آنها آشنا شوند.

وظایف دانشجو

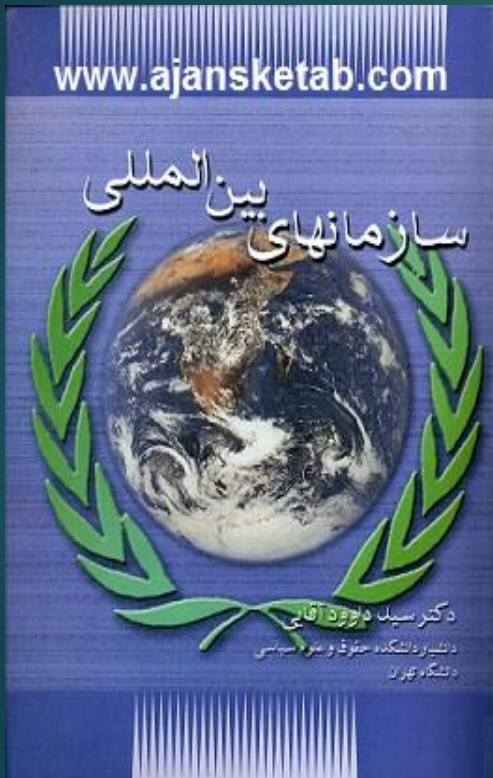
۱. شرکت فعال در مباحث کلاس؛
۲. پیش مطالعه مباحث آتی؛
۳. ارایه تحقیق (مقاله تا ۱۰ صفحه با پانویس، فونت ۱۴ B LOTUS, B NAZANIN، شامل: عنوان، نام، نام دانشگاه، رشته، چکیده، کلید واژه، مقدمه، مباحث، نتیجه گیری و فهرست منابع) در روز آزمون
۴. شرکت در آزمون کتبی پایان ترم.

منبع درسی جهت آزمونهای میان ترم و پایان ترم

کتاب:

سازمانهای بین المللی، سید داوود آقایی،

چاپ جدید- با اصلاحات و اضافات، انتشارات سرای عدالت

شیوه ارزیابی

- آزمون پایان ترم ۱۵ نمره

- انجام تحقیق (مقاله) ۵ نمره

منابع درسی جهت مطالعات جانبی به زبان فارسی

کتابهای فارسی:

- حقوق سازمانهای بین المللی، سید قاسم زمانی، شهر دانش
- حقوق سازمانهای بین المللی، ابراهیم بیگ زاده، مجد
- سازمانهای بین المللی، رضا موسی زاده، میزان
- حقوق بین الملل سازمانهای بین المللی، سید عبدالمجید قائم مقام فراهانی، دادگستر
- مختصر حقوق سازمانهای بین المللی، مسلم یعقوبی، چتر دانش
- حقوق سازمانهای بین المللی، فرهاد طلایی، جنگل

منابع درسی جهت مطالعات جانبی به زبان انگلیسی:

کتابهای لاتین:

1. AN INTRODUCTION TO INTERNATIONAL ORGANIZATIONS LAW, Jan Klabbers
2. INTERNATIONAL INSTITUTIONAL LAW, HENRY G. SCHERMERS, ET AL
3. PRINCIPLES OF THE INSTITUTIONAL LAW OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS, C.F AMERASINGHE

❖ گفتار اول: «ویژگیهای کلی و مشترک سازمانهای بین المللی»

- نهادهای بین المللی و سازمانهای بین المللی

- روابط بین المللی و سازمانهای بین المللی

- سوابق تاریخی

- اتحادیه سلاطین اروپایی (کنسرت اروپایی)

- سازمانهای بین المللی در قرن بیستم

- سازمانهای بین المللی با ماهیت سیاسی
- انتظارات از سازمانهای بین المللی

❖ گفتار دوم: «چارچوب های نظری تشکیل سازمانهای بین المللی»

- آرمان گرایی
- واقع گرایی
- کارکرد گرایی
- نوکارکرد گرایی
- نهاد گرایی نئولیبرال

❖ گفتار سوم: «شخصیت حقوقی بین المللی»

- سازمان ملل متحد و شخصیت حقوقی بین المللی
- آثار مترتب بر برخورداری سازمانها از شخصیت بین المللی

❖ گفتار چهارم: « صلاحیت و اختیارات سازمانهای بین المللی »

- صلاحیت تصریح شده

- صلاحیت ضمنی

❖ گفتار پنجم: «عضویت در سازمانهای بین المللی»

- عوامل موثر در عضوگیری

❖ گفتار ششم: « مزایا و مصونیت های سازمانهای بین المللی »

• انواع مصونیت ها:

1. قضایی
2. اموال و اماکن و هیات دیپلماتیک
3. بایگانی و اسناد و ارتباطات
4. تعرض
5. پناهندگی

• انواع مزایای سازمانهای بین المللی

- معافیت از عوارض و مالیات ها
- معافیت از حقوق گمرکی
- معافیت از مقررات بیمه های اجتماعی
- معافیت از خدمات شخصی

❖ گفتار هفتم: « طبقه بندی سازمانهای بین المللی »

- سازمانهای بین المللی بین الدولی

- سازمانهای بین الدولی جهانی

- سازمانهای بین الدولی منطقه ای

- سازمانهای بین الدولی فرا منطقه ای

- سازمانهای بین المللی غیر دولتی

- سازمانهای بین المللی غیر دولتی انتفاعی

- سازمانهای بین المللی غیر دولتی غیرانتفاعی

❖ فصل دوم: جامعه ملل

- شرایطی که منجر به تشکیل جامعه مل شد
- وضعیت اروپا پس از جنگ جهانی اول
- جامعه ملل تحقق یک رویا

• تأثیر جنگ

• طرح جامعه ملل

• ساخت جامعه ملل، نقشها و هدفها

- دستگاه جامعه ملل

- جامعه ملل

- دیوان بین المللی دادگستری

- سازمان بین المللی کار

- شورای قیمومت (سرپرستی)

• ارکان جامعه ملل

➤ مجمع

➤ شورا

➤ دبیرخانه

• موسسات وابسته به جامعه ملل

➤ دیوان دائمی دادگستری بین المللی

✓ ترکیب

✓ صلاحیت

شورای قیمومت ➤

گروه A ✓

گروه B ✓

گروه C ✓

➤ سا زمان بين المللى كار

✓ كنفرانس عمومى

✓ هيات ادارى

✓ دفتر بين المللى كار

➤ تاریخچه سیاسی جامعه ملل

دوره اول ۱۹۱۹-۱۹۲۰ ✓

دوره دوم ۱۹۲۰-۱۹۲۵ ✓

دوره سوم ۱۹۲۵-۱۹۳۲ ✓

دوره چهارم ۱۹۳۲-۱۹۳۹ ✓

دوره پنجم ۱۹۳۹-۱۹۴۵ ✓

➤ جامعه ملل و بحرانهای بین المللی

✓ بحران اروپا

✓ وضعیت بین دو جنگ، قدرت ژاپن و آمریکا

✓ جامعه ملل و رویکردهای مختلف

- علل شکست جامعه ملل

- نارسایی های سیاسی

- نارسایی های ساختاری

- نارسایی های حقوقی

➤ جامعه ملل و بحرانهای بین المللی

✓ بحران اروپا

✓ وضعیت بین دو جنگ، قدرت ژاپن و آمریکا

✓ جامعه ملل و رویکردهای مختلف

نگاهی کلی به جامعه ملل ➤

❖ فصل سوم: سازمان ملل متحد

• گفتار اول: روند شکل گیری

✓ منشور آتلانتیک

✓ اصول طرح دامبارتون اوکس

✓ کنفرانس سانفرانسیسکو و شکل اساسنامه

• وجوه تمايز میثاق جامعه ملل با منشور ملل متحد

✓ ۷ مورد

• اهداف اصلي سازمان ملل متحد

✓ ۴ هدف

• وسایل وصول به اهداف بر طبق منشور ملل متحد

✓ ۷ مورد

- عضویت در سازمان ملل متحد

✓ اعضای اصلی

✓ اعضای ملحق شده

• مجازات های تعلیق و اخراج اعضا از سازمان ملل متحد

✓ تعلیق

✓ اخراج

• تشکیلات سازمان ملل

۶ رکن

- ✓ مجمع عمومی
- ✓ شورای امنیت
- ✓ شورای اقتصادی اجتماعی
- ✓ شورای قیمومت
- ✓ دیوان بین المللی دادگستری
- ✓ دبیرخانه

• شورای امنیت

✓ اعضای دائم: آمریکا، انگلیس، فرانسه، روسیه، چین

✓ اعضای غیر دائم: ۱۰ عضو متغیر

• تعریف تجاوز (قطعنامه ۳۳۱۴)

✓ ۸ ماده قطعنامه

✓ جنگ سرد و رقابت شرق و غرب

• دیوان بین المللی دادگستری

✓ صدور رای

✓ صدور آرا مشورتی

➤ پذیرش صلاحیت دیوان از ۳ طریق

• مقایسه دو دیوان بین المللی دادگستری

✓ ۷ مورد تشابه

✓ ۶ مورد تفاوت

- شورای اقتصادی اجتماعی

- ✓ وظایف و اختیارات ۶ مورد

- شورای قیمومت

- ✓ منحل و جایگزینی با شورای حقوق بشر

• دبیر کل و دبیرخانه

✓ طرح تروئیکا

✓ وظایف دبیر کل

❖ وظایف سیاسی

❖ وظایف اداری

• ارکان فرعی سازمان ملل

✓ ارکان فرعی مجمع عمومی

❖ کمیسیون حقوق بین الملل

❖ کنفرانس تجارت و توسعه

❖ برنامه جهانی غذایی

❖ صندوق جمعیت ملل متحد

❖ صندوق کودکان ملل متحد

❖ کمیسریای عالی پناهندگان

❖ برنامه توسعه و عمران ملل متحد

❖ برنامه محیط زیست

- ارکان فرعی شورای امنیت

✓ عملیات حفظ صلح

✓ کمیته ستاد نظامی

• ارکان فرعی شورای اقتصادی اجتماعی

- ✓ کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا
- ✓ کمیسیون اقتصادی آسیا و اقیانوسیه (اسکاپ)
- ✓ کمیسیون اقتصادی و اجتماعی برای آسیای غربی
- ✓ کمیسیون اقتصادی آفریقا
- ✓ کمیسیون اقتصادی برای آمریکای لاتین و کارائیب
- ✓ کمیسیون حقوق بشر

• سایر سازمان های بین المللی جهانی

✓ دیوان کیفری بین المللی

❖ ریاست

❖ شعب

❖ دفتر دادستان

❖ دفترخانه

• سایر سازمان های بین المللی جهانی

✓ پلیس بین الملل (اینترپل)

- سایر سازمان های بین المللی جهانی

- ✓ سازمان بین المللی مهاجرت